

กลวิธีการปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวมเพื่อการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมสำหรับผู้เรียนทุกคน

Inclusive classroom - Based Adaptation: Supports for All Students

ทินธรรม ไทธรรม

Tinnatham Thaitham

tinnatham@nmu.ac.th

อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมเมือง

วิทยาลัยพัฒนาชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

Received: 31 Oct 2024

Revised: 13 Dec 2024

Accepted: 18 Dec 2024

บทคัดย่อ

การเรียนรวมเป็นการจัดการศึกษาให้เด็กพิเศษ หรือผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับผู้เรียนทั่วไป ซึ่งครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องมีความเข้าใจกลวิธีและบทบาทต่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความหลากหลายของผู้เรียนด้วยกลวิธีที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์รองรับ (Evidence Based Practice) โดยใช้การปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวม (Inclusive classroom - Based Adaptation) เพื่อเข้าใจและยอมรับความหลากหลายของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในด้านความสามารถ ด้วยการปรับแนวการสอนให้แตกต่างหรือเป็นขั้นตอนย่อย ๆ การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนช่วยให้ทุกคนสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ โดยการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก (Accommodations) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาโดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงเนื้อหาการเรียนรู้ เช่น การขยายเวลา การใช้สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก บริการเพิ่มเติม และความช่วยเหลือจากครู นอกจากนี้ ครูยังสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ (Modifications) ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษและความสามารถของผู้เรียนเหมือนกับผู้เรียนทั่วไป ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียน ที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวมเพื่อการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมสำหรับผู้เรียนทุกคน ตามกลวิธีการปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวม 3 ประการ ดังนี้ 1. การปรับเปลี่ยนตามคุณลักษณะของผู้เรียน (Adaptations Based on Student Characteristics), 2. การปรับเปลี่ยนตามรูปแบบของการเรียนรู้ (Adaptations Based on Types of Learning) และ 3. กลวิธีการสอนตามระดับการเรียนรู้ (Instructional Strategies for Specific Levels of Learning) เพื่อทำให้การเรียนรวมในชั้นเรียนเกิดความเสมอภาค เท่าเทียม และเป็นการจัดการศึกษาอย่างครอบคลุมสำหรับทุกคนอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวม, การปรับเปลี่ยนเฉพาะสำหรับผู้เรียน, การจัดการศึกษาที่ครอบคลุม

Abstract

Inclusive education provides students with special needs or those requiring additional support the opportunity to receive an education equal to that of their typically developing peers. Teachers and educational staff must understand effective strategies and their roles in managing learning environments that accommodate the diverse needs of students through evidence-based practices. Using Inclusive Classroom-Based Adaptation helps educators understand and embrace diversity in students' abilities and needs. This approach involves adapting teaching methods by breaking down content into smaller steps, modifying the classroom environment to allow for collaborative learning, and providing accommodations that support students' access to content without changing the curriculum itself. These accommodations may include extended time, appropriate materials, and teacher assistance. Modifications may be made to meet the specific needs and abilities of individual students. Additionally, particular adaptations are applied to help students achieve the same learning objectives as their peers. These strategies align with three key principles of Inclusive classroom - Based Adaptation: 1) Adaptations Based on Student Characteristics, 2) Adaptations Based on Types of Learning, and 3) Instructional Strategies for Specific Levels of Learning. Together, these approaches ensure that inclusive education is equitable, effective, and supportive for all students.

Keyword: Inclusive classroom - Based Adaptation, Particular Adaptation, Inclusion and Education

การเรียนรู้การจัดการศึกษาอย่างครอบคลุมสำหรับทุกคน

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) หรือยูเนสโก (UNESCO) เรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับผู้ที่ถูกหล่นจากการศึกษาและสร้างความเข้าใจและความเคารพในแนวคิดเรื่อง “การศึกษาที่ครอบคลุม” ที่มุ่งเน้นการพัฒนาปัจเจกบุคคลตามความถนัดและความจำเป็นบนแนวทางที่หลากหลายตามบริบทด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ที่ยังเลือกปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนซึ่งเปราะบาง ทำให้เข้าไม่ถึงหรือด้อยโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งเรียกร้องประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับทุกคนอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะผู้ที่ถูกกีดกันออกจากการศึกษาอันเนื่องมาจากปัจจัยเรื่องเพศ การย้ายถิ่น การอพยพ ชชาติพันธุ์ ภาษา ความยากจน ความพิการและความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา หรือคุณลักษณะอื่น ๆ (Molina et al., 2023) การตระหนักถึงการศึกษาที่ครอบคลุมเพื่อรับรองว่าผู้เรียนทุกคนจะรู้สึกมีคุณค่า และได้รับการเคารพและมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอย่างชัดเจน ต้องอาศัยความเข้าใจและร่วมมือจาก “All means all” คือ ทั้งหมดหมายถึงทุกคนที่ต้องตระหนักถึงกลไกการจัดการศึกษาที่เท่าเทียม ตั้งแต่งบประมาณ หลักสูตร การวัดและการประเมินผล การบริหารจัดการของโรงเรียน และบทบาทของครูต่อความสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ล้วนเป็นกลไกสำคัญต่อการตอบสนองความหลากหลายระหว่างผู้เรียนให้เกิดการส่งเสริมการปรับตัวในชั้นเรียนรวมของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (Archer & Hughes, 2011; Mastropieri & Scruggs, 2004)

การจัดชั้นเรียนรวมเกิดจากความจำเป็นด้านการศึกษาพิเศษ ที่ต้องการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากระบบการศึกษา ดังนั้นเมื่อมีนโยบายการศึกษาที่ชัดเจน ทำให้เกิดเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมมีการจัดการที่เหมาะสมรวมทั้งบริการเสริมด้านอื่น ๆ ตามขอบข่ายนโยบายเองก็มีความสอดคล้องกับการศึกษาปกติที่ผู้เรียนสามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาหรือโรงเรียนแล้ว หน้าที่ของโรงเรียนจะจัดหาบริการและให้การสนับสนุนผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้สามารถเรียนรวมได้ อย่างการกำหนดสัดส่วนผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในชั้นเรียนรวมในปริมาณที่เหมาะสม โดยมีผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ร้อยละ 10-12 ของผู้เรียนในชั้นเรียนและมีกำหนดเงื่อนไข เช่น ผู้เรียนจะมีอายุที่ใกล้เคียงหรือเท่ากัน และผู้เรียนมีความสามารถที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายการเรียนรู้เฉพาะบุคคลที่มีการปรับแนวการ

สอนให้แตกต่างหรือเป็นขั้นตอนย่อย ๆ รวมไปถึงการปรับหลักสูตรที่เหมาะสม เพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่เรียนรู้การใช้ชีวิตในสังคมร่วมกัน เป็นสถานที่ที่สร้างโอกาสพบปะบุคคลทั่วไป โดยสิ่งแวดล้อมของการจัดการศึกษาในโรงเรียนจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการอยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากนี้ชั้นเรียนรวมสามารถส่งเสริมทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน (Collaboration and Communication Skills) การใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อปรับวิธีการสื่อสาร หรือสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นเทคโนโลยีดิจิทัลที่นำเสนอสนับสนุนเพื่อนผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้จะช่วยเพิ่มพูนทักษะการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ของพวกเขาในการเรียนรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นทักษะที่มีคุณค่าในการดำเนินชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (เบญจา ชลธารินทร์, 2546 และรัฐณิรุษ นามแก้ว, 2562)

การปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวม (Inclusive classroom - Based Adaptation)

การศึกษาพิเศษมีความหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาเพื่อผู้พิการ (IDEA: Individuals with Disabilities Education Act) ว่า การจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน และให้คำจำกัดความของการจัดการเรียนรู้ ด้วยการปรับเนื้อหา วิธีการ หรือการจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงหลักสูตรทั่วไป ร่วมกับจัดการศึกษาแบบเฉพาะบุคคล (Individualized Education) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นความสนใจไปที่ศักยภาพ ความสามารถ และความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนรายบุคคล ซึ่งการนำมาสู่การปฏิบัติทำให้มีรูปแบบการจัดการศึกษาต่าง ๆ ที่ผ่านมานั้นนานาชาติได้พัฒนาและมีการศึกษาวิจัยจำนวนมาก ทำให้บริบทที่เกี่ยวข้องเดิมมีการเปลี่ยนแปลงไป ดังเช่นกฎหมายล่าสุดของประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ.2015 Every Student Succeeds Act of 2015 (ESSA) ที่กล่าวถึงข้อกำหนดที่ปรับเปลี่ยนเพื่อให้เหมาะกับการจัดการบริการการศึกษาแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียนทั่วไปมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายฉบับเดิมคือ No Child Left Behind Act of 2001 (NCLB) เป็นการขยายอำนาจการตัดสินใจให้มัลรัฐ เพื่อเป็นการกระจายอำนาจไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นมีส่วนในการรับผิดชอบการวางแผนช่วยเหลือโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวมโดยมีข้อกำหนดว่ากระบวนการใด ๆ ที่นำมาใช้ดำเนินงานต้องมีการวิจัยที่หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based Practice: EBP) (ดุสิตา ทินมาลา, 2561) นอกจากนี้บริบทที่เปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักวิชาการด้านการศึกษาพิเศษในประเทศสหรัฐอเมริกาได้สะท้อนผลการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือผู้เรียนพิการในสถานที่เฉพาะ เช่น โรงเรียนเฉพาะความพิการ หรือศูนย์บริการเฉพาะเพียงอย่างเดียว ไม่เพียงพอต่อนิยามว่าเป็นการจัดการศึกษาพิเศษได้ เพราะยังขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาทักษะตามศักยภาพได้เท่าเทียมกับผู้เรียนปกติ โดยเฉพาะการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมซึ่งการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมจะสร้างโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างชัดเจน

แนวคิดการเรียนรวมให้ความสำคัญกับบทบาทของ “ครู” รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาทุกคน และ “ครู” ในที่นี้ก็ไม่ใช่ว่าแค่ครูการศึกษาพิเศษเท่านั้น ที่จำเป็นต้องมีความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ตามศักยภาพ ความสามารถ และความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน ด้วยกลวิธีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ดังเช่นกลวิธีการปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวม (Inclusive classroom - Based Adaptation) ที่หลักฐานเชิงประจักษ์ ทำให้ครูมีแนวทางการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่รวมผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และทำกิจกรรมได้พร้อมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกคนสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียมกันในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งการปรับเปลี่ยนนี้มีครอบคลุมหลายด้าน เช่น การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ตัวอย่างเช่น การใช้วิธีการสอนที่แบ่งเป็นขั้นตอนย่อย ๆ สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้, การขยายเวลาในการทำกิจกรรมหรือการบ้านสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ, หรือการใช้สื่อช่วยเหลือพิเศษที่เน้นความหลากหลายของผู้เรียนและมุ่งเน้นการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกัน เช่น โปรแกรมอ่านออกเสียงหรือเครื่องมือช่วยเขียน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสในการเรียนรู้ในวิธีที่เหมาะสมกับตนเอง, การใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม, การปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือนี้อาการเรียนการสอน,

รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเพื่อรองรับความหลากหลายของผู้เรียน (Vitellok & Mithaug, 2016 และมลิวลย์ ธรรมแสง, 2557)

ทั้งนี้การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก (Accommodations) เป็นการสนับสนุนเพิ่มเติม ให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหา โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเนื้อหาการเรียนรู้ แต่ใช้การขยายเวลา สิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นสื่อ การบริการ และความช่วยเหลือจากครู ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มีประสิทธิภาพด้วยการปรับเปลี่ยนเนื้อหาหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ (Modifications) ตามความต้องการจำเป็นพิเศษและความสามารถของผู้เรียน หรือแม้แต่การปรับเปลี่ยนเฉพาะสำหรับผู้เรียน (Particular Adaptation) ให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตรเดียวกัน ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งวิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันประสบความสำเร็จในหลักสูตรเดียวกันเหมือนกับผู้เรียนทั่วไป (Mastropieri & Scruggs, 2004 และสรารุช ชัยยอง, 2565)

การปรับเปลี่ยนเฉพาะสำหรับผู้เรียน (Particular Adaptation)

การปรับเปลี่ยนเฉพาะสำหรับผู้เรียน (Particular Adaptation) หรือการปรับเปลี่ยนที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้สามารถรองรับความหลากหลายทางด้านความสามารถและความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเนื้อหาหลักสูตรทั้งหมด แต่เน้นการปรับเปลี่ยนที่ตรงตามลักษณะเฉพาะของผู้เรียนเพื่อให้พวกเขาสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ซึ่งการปรับเปลี่ยนเฉพาะสำหรับผู้เรียนเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของครูและโรงเรียนในการตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน อีกทั้งยังส่งผลสำคัญต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถปรับตัวและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนรวมได้ ซึ่งช่วยให้พวกเขาเติบโตและเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลาย โดยการปรับเปลี่ยนที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการเฉพาะของแต่ละบุคคล ยังช่วยให้ผู้เรียนทุกคนสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดีขึ้น และสร้างโอกาสในการเรียนรู้ที่เท่าเทียมและครอบคลุมที่สุดในชั้นเรียนรวม และมีประเด็นศึกษา ดังนี้ (Gheysens et al., 2023; Tomlinson, 2014)

การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ตามความหลากหลาย

(DIFFERENTIATING THE LEARNING ENVIRONMENT)

การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ตามความหลากหลายเพื่อตอบสนอง เพื่อให้ทุกคนสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าผู้เรียนแต่ละคนจะมีความสามารถหรือความต้องการที่แตกต่างกัน

ตัวอย่างของการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในชั้นเรียนรวม

กรณีผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษด้านร่างกายที่ใช้รถเข็น ด้านสภาพแวดล้อมจะมีการปรับเปลี่ยนทางเดินให้กว้างขึ้น พร้อมทั้งพื้นผิวที่เรียบและมีทางลาด

กรณีผู้เรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น และผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ด้านสภาพแวดล้อมจะมีการปรับแสงและเสียงในชั้นเรียน โดยควบคุมแสงสว่างในชั้นเรียนไม่ให้แสงจ้าเกินไป แต่ใช้แสงที่อ่อนโยนไม่รบกวนการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการลดเสียงที่อาจรบกวนสมาธิในการเรียนของผู้เรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น และผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ด้วยการใช้อุปกรณ์ที่ลดเสียงในบางพื้นที่ของชั้นเรียน หรือการจัดที่นั่งให้ห่างจากแหล่งเสียงรบกวน เพื่อให้ผู้เรียนมีสมาธิจดจ่อกับการเรียนรู้ และลดความไวต่อเสียงที่เกิดขึ้น

การเพิ่มความหลากหลายของสื่อการสอน

(DIFFERENTIATING INSTRUCTIONAL MATERIALS)

การเพิ่มความหลากหลายของสื่อการสอน เพื่อปรับเปลี่ยนสื่อการสอน ที่เหมาะสมตามลักษณะการเรียนรู้ และเลือกใช้สื่อเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

ตัวอย่างของการเพิ่มความหลากหลายของสื่อการสอน

การใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น เช่น การใช้หนังสือที่มีตัวอักษรขนาดใหญ่หรือสื่อการเรียนการสอนที่เป็นเสียง หรือการใช้ซอฟต์แวร์ที่ช่วยแปลงภาพเป็นข้อความ

สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จะใช้สื่อแทนคำพูดเป็นตัวอักษร สัญลักษณ์ การใช้ข้อความคำบรรยาย (Subtitles) หรือ คำบรรยายแทนเสียง (Closed Captions) ในวิดีโอ หรือการใช้เครื่องช่วยฟัง (Hearing Aids)

การปรับเปลี่ยนความหลากหลายของกระบวนการและวิธีการสอน

(DIFFERENTIATING INSTRUCTIONAL METHODS)

การปรับเปลี่ยนความหลากหลายของกระบวนการและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล (Differentiated Instruction) เมื่อวิเคราะห์ทักษะและความสามารถของผู้เรียนในแต่ละคน จากการสังเกตผู้เรียนของครูทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมโอกาสทางเรียนรู้ให้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนภายใต้องค์ประกอบตามบริบทการเรียนรู้รวม (Inclusive settings) สอดคล้องกับการศึกษาของ Celik (2019) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ตั้งแต่การลำดับความสำคัญของเนื้อหาบทเรียน (Prioritize Instruction) โดยจัดลำดับความสำคัญที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ทำให้สามารถเพิ่มทางเลือกและลดจำนวนเนื้อหาพร้อมทั้งจัดสรรเวลาในการสอนเนื้อหาที่มีความสำคัญมากขึ้น ทั้งยังขึ้นอยู่กับสมรรถนะการสอน (Teaching Performance) ของครูด้วย เพราะหากมีประสิทธิภาพย่อมทำให้เกิดการสนับสนุนการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน จากการถ่ายทอดเนื้อหาที่มีความถูกต้องชัดเจน การลดความซ้ำซ้อน การส่งเสริมความกระตือรือร้น การเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมของผู้เรียนทุกคนด้วยการใช้คำถาม การให้ข้อเสนอแนะและการชมเชยในระหว่างกระบวนการทำงาน เหล่านี้ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านทักษะและความสามารถที่จะนำการเรียนรู้ไปใช้เชิงสร้างสรรค์ ซึ่งครูจะติดตามการตอบสนองของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

นอกจากการปรับเปลี่ยนความหลากหลายแล้ว ควรตระหนักถึงการจัดกลุ่มผู้เรียนด้วย เช่น ความแตกต่างของระดับสติปัญญา ความสนใจ ความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมที่อาจแบ่งกิจกรรมเป็นร่วมมือทำงานทั้งชั้นเรียนช่วยกัน การแบ่งกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล ซึ่งการคำนึงถึงความหลากหลายของผู้เรียนย่อมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และส่งผลการวัดประเมินผลตามระดับทักษะและความสามารถที่ตรงตามศักยภาพของผู้เรียน

การปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

(DIFFERENTIATING EVALUATION)

การปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนทุกคน ภายใต้จุดประสงค์การเรียนรู้เดียวกัน เช่น การอนุญาตให้ตอบคำถามในข้อสอบด้วยการพูดแทนการเขียน การอนุญาตให้มีเวลาเพิ่มเติมในการทำข้อสอบ การอ่านคำถามออกเสียงให้ผู้เรียนแต่ละคนฟัง หรืออนุญาตให้ใช้เครื่องคิดเลขเมื่อยังไม่สามารถเข้าใจข้อเท็จจริงทางคณิตศาสตร์ได้ ทั้งนี้ครูไม่ควรเปลี่ยนแปลงในขั้นตอนการวัดและประเมินผลแบบทดสอบมาตรฐานต่าง ๆ ดังเช่น แบบทดสอบวัดระดับสติปัญญา, แบบทดสอบความสามารถทักษะการคิดเชิงบริหาร เป็นต้น เพราะจะทำให้เกิดความคาดเคลื่อนของกระบวนการแปลผลการทดสอบ

การใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม สามารถวัดและประเมินผลจากร่องรอยการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ชิ้นงานที่จับต้องได้ การสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียน การแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน หรือการสะท้อนคิดหลังจากเสร็จกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ครูสามารถนำไปต่อยอดในการออกแบบการเรียนรู้ครั้งต่อไป เพื่อให้ตอบโจทย์กับความแตกต่างของผู้เรียนมากขึ้น ดังเช่น การให้ผู้เรียนแสดงทักษะหรือความสามารถผ่านการนำเสนอด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เช่น

เขียนเรื่องราว การวาดภาพ การเล่าประสบการณ์ในชีวิต การพูดนำเสนอ การสัมภาษณ์ การสาธิตหรือการทดสอบแบบปฏิบัติ เน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงทักษะหรือความสามารถตามศักยภาพ

กลวิธีการปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวม

กลวิธีการปรับเปลี่ยนที่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถประสบความสำเร็จตามเนื้อหาและหลักสูตรเดียวกันกับผู้เรียนทั่วไป ด้วยกลวิธีการปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวม ตั้งแต่การวิเคราะห์ตามคุณลักษณะของผู้เรียน เพื่อนำรูปแบบของการเรียนรู้ มาออกแบบการเรียนรู้กิจกรรมตามหลักสูตร เนื้อหาด้วยกลวิธีการสอนตามระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนใช้วิธีการวัดประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียนตามการอธิบายในตาราง ดังนี้ (Mastropieri & Scruggs, 2004)

ตารางที่ 1 การปรับเปลี่ยนตามคุณลักษณะของผู้เรียน
(Adaptations Based on Student Characteristics)

คุณลักษณะของผู้เรียน (Learner Characteristics)	กลวิธีการปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวม
ลักษณะทางกายภาพ (Physical)	- เลือกที่นั่งที่เหมาะสมของผู้เรียนในชั้นเรียน - จัดสภาพชั้นเรียนที่สะดวกต่อการจัดกิจกรรม ห่วงมีกิจกรรมการเคลื่อนไหว ต้องคำนึงถึงผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ในขณะที่ผู้เรียนคนอื่นก็จะได้รับความสะดวกและความเรียบร้อย และความปลอดภัยของพื้นที่จัดกิจกรรม - เพิ่มอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกที่ผู้เรียนทุกคนสามารถใช้ร่วมกัน เช่น ที่จับดินสอ เครื่องเหลาดินสอ - การใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการเรียนรู้
ลักษณะทางประสาทสัมผัส (Sensory)	- ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น เช่น ปรับเส้นทางที่ชัดเจนไปสู่ชั้นเรียน หรือสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เปลี่ยนวิธีการนำเสนอของครู โดยใช้ข้อความคำบรรยาย (Subtitles) หรือ คำบรรยายแทนเสียง (Closed Captions) ในวิดีโอ - การปรับสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเข้าถึง เช่น สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หรือ Dyslexia ด้วยการนำสื่อเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ดังเช่น โปรแกรมอ่านออกเสียง ที่ช่วยให้ผู้เขียนสามารถอ่านหรือฟังเนื้อหาที่สอนได้นานขึ้น โดยไม่รู้สีกังวลกับการอ่าน ทำให้มีความพยายามทำความเข้าใจเนื้อหา

ลักษณะทางภาษา (Language)	- การสอนภาษามือ หรือการจัดเตรียมล่ามภาษามือ สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน - การสอนพูดผ่านการฟัง (Auditory-verbal therapy: AVT) สำหรับผู้เรียนที่ใช้ประสาทหูเทียม - การใช้หนังสือเสียง หรือหนังสือที่พิมพ์ด้วยอักษรเบรลล์ (Braille) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น
ลักษณะทางการรู้หนังสือ (Literacy)	- ใช้ขั้นตอนของวิธีการตอบสนองต่อการช่วยเหลือ (Response to intervention: RTI) เป็นการช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนที่เน้นค้นหาความบกพร่องทางการเรียนรู้ และส่งเสริมความพร้อมโดยให้แนวทางแก้ปัญหาในระยะเริ่มต้น (ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เนื่องจากผู้เรียนทั่วไปทุกคนก็จะได้รับการส่งเสริมลักษณะทางการรู้หนังสือจากวิธีการนี้)
ลักษณะทางอารมณ์และพฤติกรรม (Emotional/Behavioral)	- ครูอาจตั้งกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนในชั้นเรียน เช่น การใช้กฎที่เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการ เช่น “ห้ามพูดแทรกเมื่อครูกำลังพูด” และยืนยันการปฏิบัติตามกฎ ด้วยการให้การเสริมแรงทางบวกหรือการแจ้งผลลัพธ์จากการไม่ปฏิบัติตาม - ครูอาจใช้กลยุทธ์การเสริมแรงทางบวก เช่น การให้คำชมเมื่อผู้เรียนทำพฤติกรรมที่ต้องการหรือการให้รางวัลเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสม - เป็นการจัดชั้นเรียนให้สงบและไม่วุ่นวาย เช่น การใช้โหนดที่สบายตาในชั้นเรียน ลดการรบกวนจากเสียง หรือจัดให้มุมที่ผู้เรียนสามารถไปนั่งสงบได้หากรู้สึกเครียด - การให้เวลาหรือพื้นที่ในการผ่อนคลายสำหรับผู้เรียน เช่น การตั้งมุมพักผ่อนคลายในชั้นเรียน หรือแนะนำวิธีการจัดการอารมณ์ด้วยการหายใจลึก ๆ เพื่อลดความวิตกกังวล

ตารางที่ 2 การปรับเปลี่ยนตามรูปแบบของการเรียนรู้ (Adaptations Based on Types of Learning)

รูปแบบการเรียนรู้ (Type of Learning)	กลวิธีการปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวม
การปฏิบัติอย่างเท่าเทียม (Discrimination)	- การปฏิบัติอย่างเท่าเทียม โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น ครูไม่แจกเอกสารใบงานให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่อง

	ทางการเรียนรู้ แต่ให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนและให้เพื่อนเขียนใบงาน เพราะคิดว่าผู้เรียนจะทำไม่ทัน ถือเป็นการปฏิเสธโอกาสการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทำให้พวกเขามีความแตกต่างจากผู้เรียนทั่วไป
ข้อเท็จจริง (Factual)	- การใช้ข้อเท็จจริงในการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนอย่างชัดเจนและสามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลจริงได้ การสอนที่เน้นข้อเท็จจริงไม่เพียงแต่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ข้อมูลที่ถูกต้อง แต่ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และการจดจำข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ขั้นต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ - การทบทวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการศึกษา เช่น เมื่อสอนเรื่องเมืองหลวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว คือ "เวียงจันทน์" ครูสามารถถามคำถามย้อนกลับเพื่อทบทวน เช่น "เมืองไหนเป็นเมืองหลวงของลาว?" และเมื่อผู้เรียนตอบว่า "เวียงจันทน์" ครูยืนยันคำตอบและเสริมแรงด้วยคำชม เพื่อเสริมความมั่นใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน และย้ำให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่ชัดเจน - การใช้คำอธิบายและวิธีการช่วยจำเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสอนข้อเท็จจริง เช่น การสอนคำว่า "กฎ" ที่สามารถขยายความได้ว่า "คำว่า 'กฎ' ช่วยให้คุณจำความหมายของคำว่า กฎหมาย กฎเกณฑ์ กติกา ได้" ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงข้อเท็จจริงเข้ากับคำที่สามารถใช้ในการเรียนรู้คำศัพท์อื่น ๆ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องได้ เพื่อช่วยในการจำระยะยาว
กฎ (Rule)	- กฎ หรือเงื่อนไขในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูสามารถจัดการชั้นเรียน และช่วยเรื่องระเบียบและความเข้าใจที่ชัดเจนในการปฏิบัติที่ถูกต้องในชั้นเรียน เช่น "ห้ามพูดคุ้ยเมื่อครูพูด" พร้อมกับการกระตุ้นเตือนนักเรียนเกี่ยวกับกฎอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้พวกเขาจำและปฏิบัติตามได้ดีในทุกสถานการณ์
ขั้นตอน (Procedure)	- การสอนอย่างเป็นขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำ และดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ทั้งในชั้นเรียนและการประยุกต์ในชีวิตประจำวันด้วยวิธีการดังนี้ - แสดงตัวอย่างเพื่อให้ผู้เรียนทำตามขั้นตอน - เขียนขั้นตอนเป็นลำดับเพื่อกระตุ้นเตือนผู้เรียนทำตามขั้นตอน - ฝึกซ้อมการทำตามขั้นตอน - ใช้คำย่อเพื่อให้การเรียนรู้และการจดจำขั้นตอนง่ายขึ้น

แนวคิด (Concept)	- วิธีสอนโดยใช้แนวคิด (Concept) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจหลักการพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา โดยการใช้สิ่งที่เป็นตัวอย่างตามแนวคิด และสิ่งที่ไม่เป็นตัวอย่างตามแนวคิด เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและแยกแยะข้อแตกต่าง จากตัวอย่างที่หลากหลาย ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงและสามารถเห็นได้ในสิ่งรอบตัว พร้อมกระตุ้นการคิดตัวอย่างของผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้แนวคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ตัวอย่าง - การสอน เรื่อง ความสมมาตร ครูอาจจะเริ่มจากการอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับความสมมาตร ที่สิ่งสองสิ่งมีลักษณะหรือรูปร่างเหมือนกันสามารถพับเข้าหากันได้ - สิ่งที่เป็นตัวอย่างตามแนวคิด คือ รูปวงกลม, รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส - สิ่งที่ไม่เป็นตัวอย่างตามแนวคิด คือ รูปสามเหลี่ยม
การแก้ปัญหา (Problem solving)	- วิธีสอนแก้ปัญหา จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยกระบวนการที่เป็นขั้นตอน ดังนี้ - ฝึกให้ผู้เรียนแก้ปัญหาล้ำกันแต่ยากกว่าเพื่อเสริมความมั่นใจในการฝึกแก้ปัญหา - สร้างแบบจำลอง นำแสดงวิธีการแก้ปัญหาจากการคิดออกมาอย่างเป็นรูปธรรม - ทบทวนขั้นตอนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนจดจำและสามารถใช้ได้ในหลายสถานการณ์ - กระตุ้นความรู้เดิมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้สิ่งที่เรียนมาปรับใช้

ตารางที่ 3 กลวิธีการสอนตามระดับการเรียนรู้ (Instructional Strategies for Specific Levels of Learning)

ระดับการเรียนรู้ (Levels of Learning)	กลวิธีการสอน (Instructional Strategies)
การเรียนรู้เบื้องต้น (Acquisition)	- การใช้สื่อการเรียนรู้ เช่น สื่อการสอนแบบภาพและเสียง - การอธิบายเป็นขั้นตอนทีละขั้นอย่างชัดเจน เช่น การเรียนรู้การบวกเลข 2 หลัก การเริ่มต้นที่ดีคือการใช้เครื่องมือช่วย เช่น ไม้บรรทัด หรือบล็อกจำนวน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพและเข้าใจการบวกเลข เช่น การใช้บล็อก 10 ชิ้นในแต่ละกลุ่ม เพื่อให้เห็นการบวกจำนวนในรูปแบบที่ชัดเจน

ความคล่องแคล่ว (Fluency)	- การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะหรือกิจกรรมต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำเนินกิจกรรมได้โดยไม่ติดขัดและลดความผิดพลาด ตัวอย่าง - หลังจากที่ผู้เรียนรู้การบวกเลขเบื้องต้นแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการฝึกฝนจนผู้เรียนสามารถบวกเลขได้อย่างรวดเร็วและมีความถูกต้อง เช่น การทำแบบฝึกหัดบวกเลขซ้ำ ๆ หรือการใช้เกมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความเร็วในการคิด เช่น การแข่งกันบวกเลขในเวลาจำกัดได้อย่างแม่นยำ
การประยุกต์ใช้ (Application)	- การนำทักษะหรือความรู้ที่เรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น ฝึกให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะที่เรียนรู้มาในสถานการณ์ที่แตกต่างจากการเรียน เช่น การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือในงานที่ใกล้เคียงกันแต่มีความยากมากขึ้น ตัวอย่าง - เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้การบวกเลขและทำได้คล่องแคล่วแล้ว การประยุกต์ใช้จะเป็นการนำทักษะที่เรียนรู้มาใช้ในการซื้อของ เช่น การคำนวณราคาในร้านค้า หรือการบวกเงินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
การปรับใช้ในสถานการณ์อื่น (Generalization)	- การที่ผู้เรียนสามารถนำทักษะหรือความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในบริบทที่ต่างกันไป ทั้งในสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมือนกับที่เคยเรียนรู้มาก่อน การเรียนรู้ในลักษณะนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ในหลาย ๆ สถานการณ์และแสดงพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ตัวอย่าง - หลังจากที่ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการคำนวณราคาของสิ่งของในร้านค้า สามารถนำทักษะการคำนวณไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ เช่น การคำนวณค่าขนมรายสัปดาห์ หรือการจัดสรรเงินในชีวิตประจำวัน

การจัดการศึกษาอย่างครอบคลุมสำหรับทุกคน

ความแตกต่างหรือความหลากหลายในโรงเรียนเพิ่มขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ลักษณะของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ยังมีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมในสังคมของผู้เรียนในชั้นเรียน เนื่องจากบริบทของประเทศไทยปัจจุบัน ในโรงเรียนมีผู้เรียนจากหลายชาติพันธุ์ มีผู้เรียนที่นับถือศาสนาที่แตกต่างกัน และมีผู้เรียนที่มีวิถีชีวิตที่ต่างกัน ตามการศึกษาวิจัยของฐิติมดี อาพัทธนันท์ (2563) พบว่า รูปแบบการสอนแบบเดิมที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการสอนด้านการยอมรับและสร้างความเข้าใจต่อวัฒนธรรมที่หลากหลายไม่เป็นผลดีต่อการจัดชั้นเรียนรวม ในการวิจัยในข้อเสนอที่น่าสนใจต่อการจัดการศึกษาในบริบทความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนโดยชั้นเรียนรวม ด้วยการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมศึกษาในรูปแบบการวิพากษ์ เพื่อสร้างความตระหนักถึงพลวัต และมุมมองต่อวัฒนธรรมที่ไม่ใช่สิ่งตายตัว แต่เป็นวิถีชีวิตของคน

หากโรงเรียนตระหนักต่อมุมมองดังกล่าว ก็จะเห็นความสำคัญของการสอนทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อผู้เรียนในโรงเรียนเปิดใจเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นที่ต่างจากตนเอง พร้อมพยายามทำความเข้าใจ เพื่อการยอมรับและเคารพในความแตกต่าง ปราศจากอคติ ทั้งนี้ได้มีการศึกษาแนวทางการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการกำหนดนโยบายการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม เช่น ด้านพหุวัฒนธรรมทางภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ไม่ได้บังคับให้ใช้เพียงภาษาไทย แต่สนับสนุนให้รู้หลายภาษา และสามารถเลือกใช้ภาษาที่ตนถนัด ในการเรียนตามหลักสูตรและเนื้อหาที่สามารถสร้างความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ก็จะป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้การเรียนรวมที่เสมอภาคและเท่าเทียมสำหรับผู้เรียนหลากหลายวัฒนธรรม

นอกจากความหลากหลายในโรงเรียนระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนแล้ว ยังมีความท้าทายของยุคสมัยระหว่างครูกับผู้เรียนที่เติบโตขึ้นมาคนละบริบททางสังคมและการศึกษา ทำให้มีประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างกันกับผู้เรียนที่เติบโตในยุคดิจิทัล ประเด็นความแตกต่างนี้สอดคล้องกับศึกษาของ Flavian (2024) เรื่อง การส่งเสริมทักษะทางสังคมในวิชาวิทยาศาสตร์สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษใน Generation Alpha ที่พบว่า ครูจำเป็นต้องปรับบทบาทในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจัดการเรียนการสอน และแม้แต่ใช้สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เช่น การใช้เทคโนโลยีในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ให้ออกสาผู้เรียนฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยไม่ต้องพึ่งพาสถานการณ์ทางสังคมในชีวิตจริงเสมอไปผ่านการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Learning) ที่ครูต้องมีบทบาทส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เกิดโอกาสในการพัฒนาทักษะทางสังคมร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน และยังคงจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุม พร้อมปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ทำให้ครูต้องมีทักษะสารสนเทศเพื่อนำข้อมูลมาออกแบบการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

แม้ว่าการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีประโยชน์และความสำคัญต่อการจัดการศึกษาอย่างครอบคลุมสำหรับทุกคน แต่ถ้าหากขาด หรือดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ผิดพลาด ย่อมส่งผลต่อวิธีการปรับเปลี่ยนตามคุณลักษณะของผู้เรียน การปรับเปลี่ยนตามรูปแบบของการเรียนรู้ และกลวิธีการสอนตามระดับการเรียนรู้ นั้น อาจทำให้ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอาจได้รับกระทบด้านวิชาการ ด้านทักษะทางสังคม รวมทั้งโอกาสการดำรงชีวิตในอนาคตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Ayse & Mehmet (2021) เรื่อง การขาดประสิทธิภาพในการส่งเสริมด้านวิชาการและทักษะทางสังคมสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและยังรวมทั้งผู้เรียนทั่วไปด้วย เพราะไม่สามารถขับเคลื่อนนโยบายหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมในการสร้างความเข้าใจ การยอมรับ และการเคารพในความแตกต่าง โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ไม่ยอมรับเพื่อนซึ่งเป็นผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเท่าที่ควร และด้านการส่งเสริมด้านวิชาการนั้น ไม่ได้้นำการปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวมไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการวิจัยของ Krämer (2021) ใช้การวิเคราะห์ห่อหุ้มเกี่ยวกับการเรียนรวมของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยสังเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยจนพบข้อสรุปว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ไม่ได้นำการปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวมไปใช้ ทำให้เกิดปัญหาด้านวิชาการ โดยเฉพาะกับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านการเรียนรู้ ดังนั้นการทำให้การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ครอบคลุมสำหรับผู้เรียนทุกคน แม้จะเป็นแนวทางที่สำคัญในการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกคน แต่หากขาดการใช้การปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวมที่เหมาะสมตามคุณลักษณะ รูปแบบการเรียนรู้ และกลวิธีการสอนที่สอดคล้องกับระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้ว ย่อมไม่ทำให้เกิดการจัดการศึกษาอย่างครอบคลุมสำหรับทุกคนได้

บทสรุป

การปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนรวมเพื่อการจัดการศึกษาที่ครอบคลุม เป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เท่าเทียมและยืดหยุ่นสำหรับผู้เรียนทุกคน ที่เรียนด้วยหลักสูตรเดียวกัน แต่เน้นการปรับเปลี่ยน กระบวนการสอน การวัดและประเมินผล และการใช้เทคโนโลยีช่วยเสริมการเรียนรู้ให้เข้าถึงได้ง่ายขึ้นสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งนี้ยังรวมถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนที่ยอมรับความหลากหลายและให้ออกสาผู้เรียนทุกคนได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มที่ ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แต่ยังสร้างประโยชน์ให้กับทุกคนในสังคมด้วย โดยการ

เรียนรู้ร่วมกันในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายจะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความเข้าใจและเคารพในความแตกต่าง ส่งเสริมการพัฒนาในด้านการสื่อสาร ความเห็นอกเห็นใจ และการทำงานร่วมกัน ซึ่งล้วนเป็นทักษะสำคัญในการใช้ชีวิตและการทำงานในสังคมที่หลากหลายและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- จิติมดี อาพัทธนันท์. (2563). *การพัฒนาโรงเรียนหลักวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะพหุวัฒนธรรมผ่านทางการศึกษาสำหรับครูและนักเรียนในประเทศไทย: โครงการวิจัย: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- ดุสิตา ทินมาลา. (2561). คุณลักษณะบัณฑิตครูการศึกษาพิเศษกับนโยบายการศึกษาไทย. *วารสารราชพฤกษ์*, 16(1), 1-14.
- เบญจา ชลธารนนท์. (2546). *คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท*. เพทายการพิมพ์.
- มลิวลีย์ ธรรมแสง. (2553). ความเข้าใจเรื่องการเรียนรวม (Inclusive Education). <https://www.deafthai.org/wp-content/uploads/2018/05/ความเข้าใจเรื่องการเรียนรวม.pdf>
- รัฐนิรันด นามแก้ว. (2562). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบเรียนรวมและการเรียนรู้ทางสังคม-อารมณ์สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรารุช ชัยยong. (2565). “ชั้นเรียนเสมอภาค” แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ทิ้งใครไว้หลังห้อง “Equitable Classroom” The concept of learning Management that Leaves No One Behind the Classroom. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 6(3), 14-28.
- Archer, A., & Hughes, C. (2011). *Explicit Instruction: Effective and Efficient Teaching*. Guilford Publications.
- Ayse, Kart, & Mehmet, Kart. (2021). Academic and Social Effects of Inclusion on Students without Disabilities: A Review of the Literature. *Education Sciences*, 11(1), 16.
- Celik, S. (2019). Can Differentiated Instruction Create an Inclusive Classroom with Diverse Learners in an Elementary School Setting?. *Journal of Education and Practice*, 10(6), 31-40.
- Flavian, H. (2024). Promoting Social Skills among Generation Alpha Learners with Special Needs. *Education Sciences*, 14(6), 619.
- Gheysens, E., Griful-Freixenet, J., Struyven, K. (2023). Differentiated Instruction as an Approach to Establish Effective Teaching in Inclusive Classrooms. In: Maulana, R., Helms-Lorenz, M., Klassen, R.M. (eds) *Effective Teaching Around the World*. Springer.
- Krämer, S., Möller, J., & Zimmermann, F. (2021). Inclusive Education of Students With General Learning Difficulties: A Meta-Analysis. *Review of Educational Research*, 91(3), 432–478.
- Mastropieri, M. A., & Scruggs, T. E. (2004). *The inclusive classroom: strategies for effective Instruction*. (2nd ed.). Pearson/Merrill Prentice Hall.
- Molina, Amorós, Á., Helldén, D., Alfvén, T., Niemi, M., Leander, K., Nordenstedt, H., Rehn, C., Ndejjo, R., Wanyenze, R., & Biermann, O. (2023). Integrating the United Nations sustainable development goals into higher education globally: a scoping review. *Global Health Action*, 16(1), 1–14.

- Tomlinson, C. A. (2014). Differentiated instruction. In J. A. Plucker & C. M. Callahan (Eds.), *Critical issues and practices in gifted education: What the research says* (2nd ed.), (197–210). Prufrock Press Inc.
- Vittelok, S. J., & Mithaug, D. E. (2016). *Inclusive schooling: National and international perspectives*. Routledge.